

[Christmas Møller.]

Udvalg, som skulde overveje Kellogg-Traktatens Indlemmelse i Forbundspagten, og at afskaffe Neutralitetsretten.“

Den belgiske og franske Udenrigsminister talte om, at „Forbundet maa have en verdslig Arm“, og den engelske Udenrigsminister Henderson fremhævede, at „Forbundspagten maa ændres.“

I Beretningen hedder det videre: Indenfor Kredsen af andre Lande, som Danmark kan ligestilles med, gør sig Betænkeligheder gældende, og de mange Forhandlinger, der føres baade mellem Statsmændene og i den paagældende Kommission, fører til, at Forsamlingen vedtager en Beslutning om, at der skal nedsættes et Udvalg paa 11 Medlemmer, som skal afgive Beretning om Ændringer, det er nødvendigt at indføre i Forbundspagten. Endelig fremhæver Beretningen, at der fra alle Sider var Enighed om, at man ønskede Forbundspagten ændret i Overensstemmelse med Kellogg-Pagten, og til Slutning siges der, at nogen retlig Nødvendighed for Ændring bestod vel ikke, idet Kellogg-Pagtens nye Grundsætninger allerede nu var gældende og maatte gaa forud for Forbundspagtens Ordlyd, og det fremhæves derfor, at det var en politisk og psykologisk Nødvendighed at ændre Folkeforbundsgrundloven saaledes, at ogsaa den jævne Mand klart og tydeligt deri kunde læse, at den ikke mere hjemlede nogen Ret til at gaa til Krig. Det vil imidlertid sikkert ogsaa være formaalstjenligt, om den jævne Mand ved Siden af at kunne læse dette ogsaa kunde læse, hvilke Forpligtelser af den ene eller den anden Art Forbundspagt og Kellogg-Pagt paa lægger det danske Folk.

Jeg tror, at jeg ved Gennemgangen af dette Afsnit tilstrækkelig tydeligt har fremhævet, at ogsaa Udenrigsministeriet i høj Grad ser Betydningen af det her rejste Spørgsmaal.

Jeg skal endvidere fremhæve, hvorledes den socialdemokratiske Regering i England i den Hvidbog, som blev udsendt af Regeringen vistnok i December 1929, i hvert Fald i Slutningen af Aaret 1929, ser paa Spørgsmaalet. Det hedder der ordret saaledes:

„In other words, as between members of the League there can be no neutral rights, because there can be no neutrals.“

Der siges her fra den engelske Regerings Side skarpt og koncist indenfor et enkelt Punktum, at der ikke mere kan være neutrale Rettigheder, ganske simpelt fordi hele det System, der er bygget op, just gaar ud,

ikke fra den gamle Neutralitetspolitik, men fra den Solidaritet, som maa herske mellem Medlemmerne af Folkeforbundet og Underskriverne af Kellogg-Pagten. Her har da den engelske socialdemokratiske Regering sagt dette, og alene denne enkle Kendsgerning skulde efter vor Opfattelse være tilstrækkelig til at støtte vort Forslag. Naar man betænker, hvilken afgørende Vægt man fra dansk Side altid har lagt paa Englands Stilling, hvilket overordentligt Hensyn man efter dansk Opfattelse har maattet og villet vise her, saa skulde jo den Kendsgerning, at den engelske Regering udtaler, at Neutralitetsbegrebet i gammeldags Forstand nu maa opgives som forældet, være tilstrækkelig til at begrunde det Forslag, vi har fremsat. Det kan jo heller ikke for den nuværende Regering — og vel heller ikke for den nuværende Udenrigsminister — gøre det mindre betydningsfuldt, at den engelske Regering har en socialdemokratiske Farve, noget lignende den, hans Regering har.

Jeg kan ligeledes fremhæve, hvorledes Betragtninger, faldende meget sammen med disse, er gjort gældende i vort Naboland Sverige, hvor det liberale Partis Fører, Advokat Løfgren, kræver en grundlæggende Forsvarsudredning, og hvordan Advokat Løfgren i den allersidste Tid — og jeg kan maaske her tilføje, at der ikke har været noget Sammenspil, saaledes som man formodede det i sin Tid, da vi rejste Spørgsmaalet om nordiske Drøftelser vedrørende Spørgsmaalet om det enkelte Lands isolerede Afrustning, hvilket jeg den Gang bestred, men hvad man stadig hævder, der har ikke været noget Sammenspil mellem dansk Konservatisme og svensk Liberalisme — hvordan Advokat Løfgren fremhæver, at Sveriges Forpligtelser som Medlem af Nationernes Forbund maa undersøges, og det svenske Socialdemokratiske Ordfører, P. Albin Hansson, stiller sig i en Artikel i „Ny Tid“ paa et lignende Standpunkt. Den svenske Major Bratt, som i saa høj Grad er blevet brugt eller rettere misbrugt i den hjemlige Afrustningskampagne, skriver i sin Bog „Försvarsfrågan i stöpskean“, at den nuværende Udvikling tenderer i Retning af noget, der ikke kan udtrykkes hverken som Neutralitetsforsvar eller Selvstændighedsforsvar, men nærmest bør karakteriseres som Solidaritetsforsvar — altsaa Udtryk for den samme Svingning i Synet paa, hvilke Rettigheder og navnlig hvilke Forpligtelser det enkelte Land har.

Jeg kunde jo gaa videre og fremhæve, hvilket dog ogsaa paa dette Omraade maa være af en ikke ringe Betydning, at i det